

РЕШЕНИЕ

№ 11450

гр. София, 02.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 16.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **9822** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.285, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, предявен от Е. Д. М. срещу Министерство на правосъдието, с който претендира заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лева за претърпени от него неимуществени вреди по време на престоя му в помещенията за временен престой и изолация в Съдебната палата, в [населено място], [улица] периода от 28.11.2013 г. до 06.05.2017 г.

В исковата молба и уточнението към нея от 24.10.2023 г. ищецът сочи, че при всяко конвоиране в помещенията за временен престой и изолация в Съдебната палата в [населено място], [улица], представляващи подземни помещения – мазета, се чувствал тормозен като е поставен в помещения без въздух, с плъхове и хлебарки, без тоалетна, вода, слънчева светлина, от които се разнасяла тежка миризма. Претендира вреди за всеки ден от престоя си в гореописаните помещения в периода от 28.11.2013 г. до 06.05.2027 г.

В съдебни заседания, ищецът поддържа предявения иск. Поддържа, че Министерство на правосъдието не е упражнило контрол върху сградата на [улица], както и че същото отговаря пряко или косвено за всичко случващо се под негова опека, вкл. и в сградата на Съдебната палата – [улица]. Твърди, че с поведението си, ответникът е

нарушил императивните си задължения да не нарушава правата на човека и най-вече от чл.1 от ЕКЗПЧ чрез злоупотреба с право и власт при нарушение на чл.3, задно с чл.18 от ЕКЗПЧ, на чл.2, 7, 10 и 5 от Международния пакт за граждански и политически права на ООН, чл.1, 4, 20, 21, 54 от Хартата на ЕС, като ограничения на правата на човека, права и свободи които са гарантирани от международното право не могат да се прилагат с различна цел, от целта за чието осъществяване са предвидени и предназначени, съгласно чл.5, ал.2 от Конституцията на РБ задължения за държавните служби и агенции да спазват правата на човека, приети от международното право и ратифицирани от РБ и да оставят без приложение всяка национална норма, която им противоречи. В този смисъл сочи, че задължението на МП да не изтезава задържани лица чрез поставянето им в ужасни, несъвместими с човешкото здраве, лоши битови условия и да направи абсолютно всякакви подобрения, за да не се нарушават правата на човека. Соци, че през процесния период е бил многократно изтезаван по този отвратителен начин в процесните помещения, в които има прах, мърсотия, подът смърди, на земята е ходено по голяма и малка нужда, парното се използва за „боклучарник“, пълно е с хлебарки, няма въздух, няма светлина, помещението се намира под земята, няма тоалетна, няма вода, а по време на престоя там, не е пускан да ходи до тоалетна и не е пил вода докато. Счита, че оплакванията му са потвърдени и от разпитания свидетел.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковите претенции. Счита, че не са налице предпоставките за ангажиране на отговорността на посочения ответник, не са доказани твърденията бездействие, както и причинно-следствена връзка между твърденията неимуществени вреди връзка и лошите условия в Съдебната палата.

Административен съд София-град, 6-ти състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От справка, рег. № 20405/30.11.2023 г. по описа на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ /л.40/ се установява, че в периода 28.11.2013 г. до 05.05.2015 г., Е. Д. М. е бил конвоиран до Софийски градски съд на 06.12.2013 г., 06.11.2014 г., 11.05.2015 г. и 28.05.2015 г.

От справка, рег. № 10940/28.11.2023 г. по описа на Затвора [населено място] /л.39/ се установява, че в периода от 05.06.2015 г. до 05.05.2017 г., Е. М. е получило призовки и подадено за конвой до Софийски градски съд на следните дати: 15.10.2015 г., 30.09.2015 г., 23.11.2015 г., 09.12.2015 г., 16.11.2015 г., 17.11.2015 г., 26.11.2015 г., 17.12.2015 г., 14.03.2016 г., 05.02.2016 г., 18.03.2016 г., 29.02.2016 г., 27.04.2016 г., 21.01.2016 г., 10.06.2016 г., 21.06.2016 г., 24.06.2016 г., 25.05.2016 г., 16.05.2016 г., 10.11.2016 г., 26.10.2016 г., 12.10.2016 г., 09.12.2016 г., 29.11.2016 г., 20.01.2017 г., 27.01.2017 г., 13.12.2016 г., 23.01.2017 г., 20.02.2017 г., 12.12.2016 г., 16.12.2016 г., 31.01.2017 г., 05.05.2017 г., 07.03.2017 г., 02.06.2017 г., 26.04.2017 г. и 28.04.2017 г.

От приложените по делото преписи от влезли в сила съдебни актове се установява, че е налице произнасяне за датите 16.11.2015 г., 17.11.2015 г. и 09.12.2016 г., както следва: за датите 16.11.2015 г. и 09.12.2015 г. е поставено влязло в сила решение № 2276/05.04.2023 г. по адм. дело № 11152/2015 г. по описа на Административен съд София – град, а за датата 17.11.2015 г. е постановено влязло в сила решение № 3797/05.06.2019 г. по адм. дело № 7868/2018 г. по описа на Административен съд София – град.

В писмо, рег. № 673 от 25.01.2024 г., издадено от главния директор на ГД „Охрана“ /л.49/ е посочено, че документите касаещи конвоирането на задържаните лица до 31.12.2016 г. от регионална дирекция „Охрана – С.“ не са налични, поради унищожението им в изпълнение на Правила за документооборота, деловодната и архивната дейност на Главна дирекция „Охрана“ и териториалните звена.

В писмо, рег. № 5251/25.07.2024 г. от ГДО /л.87/ е посочено, че при извършена проверка в Регионална дирекция „Охрана“ било установено, че документите, касаещи конвоирането на задържаните лица до 31.12.2017 г. не били налични, поради унищожението им с „Акт за унищожаване на неценни документи с изтекъл срок на съхранение“, рег. № 12410/11.10.2023 г. В тази връзка е посочено, че не е на разположение информацията относно конвоирането на лишените от свобода по време на искивия период, в т.ч. Е. М. и И. Ц. И..

В докладна записка на Регионална дирекция „Охрана-С.“ /л.90/ е посочено, че помещенията за „временен престой и изолация“ в Съдебната палата [населено място] разполагат с коридор, санитарен възел с две отделения. Посочено е, че в помещенията /седем на брой/ е изградена система от отделни въздухопроводи, която нагнетява и отвежда въздух от всяко отделно помещение. Всяка помещение разполага с отварящ се прозорец, обезопасен с решетки и перфорирана ламарина, през които също се осъществява вентилация и въздухообмен и пропуск на естествена светлина. Отделно от горното е посочено, че във всяко помещение е инсталиран радиатор за централно парно отопление. За периода 2016 г. -2017 г. е посочено, че осигуряването на хигиенните условия в помещенията за временен престой в Съдебната палата се осъществявало от лишени от свобода от ЗО „К.“ към Затвора [населено място], пребиваващи на територията на Съдебната палата. Посочено е, че почистването на помещенията се извършвало ежедневно, след приключване на съдебните заседания, като контролът се извършвал от РД „Охрана“, служители на която обхождали помещенията всяка сутрин, за да проверят дали са почистени. Отбелязано е, че в този период е имало и сключен договор между стопанисващият сградата с външна фирма, осъществяваща дезинсекция и дератизация в помещенията за престой.

С писмо, рег. № 7885 от 05.11.2024 г. /л.166/, Главна дирекция „Охрана“ уведомява съда, че във връзка с изисканата с протоколно определение от 14.10.2024 г. информация от Министерство на правосъдието за извършените ремонтни дейности в помещенията за временен престой на територията на Съдебната палата в периода 28.11.2013 г.- 05.05.2017 г., препратено по компетентност на ГДО и съгласно писмо, изх. № 92-10-29/25.02.2019 г. на главния секретар на Министерство на правосъдието /л.92/, стопанисването на цялата сграда на Съдебната палата е предоставено на председателя на Върховния касационен съд, а в Министерство на правосъдието не се съхраняват документи относно проектирането, изграждането и стопанисването на сградата, включително и на помещенията за временен престой на нейна територия. В писмото е посочено също, че след извършена проверка в масивите на ГД „Охрана“ – централно управление и Регионална дирекция „Охрана - С.“ е установено, че не е налична документация за извършвани ремонтни дейности на помещенията за временен престой в сградата на Съдебната палата.

По делото е разпитан свидетелят И. Ц. И.. Заявява, че в периода м.11.2013 г. – м.05.2017 г. е посещавал помещението за престой в Съдебната палата колко 7-8 пъти, но не си спомня точния брой. Споделя, че е в затвора от 03.11.15 г. и може да свидетелства за периода от м. 11.2015 г. до 2017 г., през който е бил конвоиран

многократно с Е. М.. За помещението за престой споделя, че било отвратително, нехуманно, имало прах, която не е чистена от години. Подът бил покрит с дървен ламинат, по който имало черна мръсотия трупана с години – била мазна и миришела. За стените споделя, че имало паднала мазилка, а дограмата на прозореца от бяла изглеждала кафява от мръсотия. Твърди, че в периода, за който свидетелства състоянието на помещенията било без промяна. Спомня си, че в помещението имало хракчи, сополи, фасове и урина. Последно бил в помещенията за престой на Съдебната палата през 2021 г., като и към този момент състоянието на било без промяна. Свидетелят си спомня, че имало хлебарки, боклуци от храна зад парното, за което заявява, че не се ползвало, върху него уринирали, а зад него имало мухъл, паяжини, прах, чашки, обелки от храна и следи от течности, за които не знаел какви са. Споделя, че по време на престоя в помещението не можело да се пие вода и да се ходи до тоалетната. Спомня си, че тоалетна имало извън помещенията, но в момента, в който се прекрачи прага ѝ, му прилошавало от миризмата. Споделя, че тоалетната чиния била омазана с нечистотия. Споделя и че посещенията на тоалетната зависело от полицаите от ГДО, които понякога не разрешавали ползването ѝ. Свидетелят споделя, че в периода 2016 г. 2017 г., Е. бил с него в първа група. Виждал го как отива на дело в СГС – с белезници на ръцете и краката, а като се връщал бил омърлушен, сдухан, намусен, депресиран, напрегнат и изнервен. Заявява, че с М. си говорили за преживяванията му в Съдебната палата, но не помнел детайли. Споделя, че чувал Е. да казва на другите лишени от свобода, че пребиваването, ходенето в ареста на [улица] преди дело представлявало изтезание, приемал го като инквизиция. Спомня си, че много пъти си говорили с ищеца за битовите условия в ареста и правата на човека - как трябвало да си търсят правата, за да се променят тези неща.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Предявеният иск за обезщетение е допустим. Предявен е от процесуално легитимирано лице, което твърди, че през исковия период е претърпяло неимуществени вреди в резултат незаконосъобразна административна дейност - бездействия на длъжностни лица от администрацията (Дирекция "Управление на собствеността") на министерство на правосъдието (което е юридическото лице).

Искът, след допълнително уточняване, е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 от АПК – Министерство на правосъдието. До изменението на чл.130а на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 100 от 18 декември 2015 г.) имуществото на съдебната власт се управлява от министъра на правосъдието. Местоположението и видът на помещенията за временен престой и изолация на задържани се определят при проектирането на обектите на съдебната власт. Съгласно чл. 16, ал. 1 от Наредба № 4 от 10 януари 2008 г. за правилата и нормите за безопасност и охрана при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите на съдебната власт (Наредбата, обн., ДВ, бр. 8 от 25.01.2008 г.) инвестиционният проект на обект на съдебната власт се приема от експертен технически съвет, назначен от министъра на правосъдието. По предписанието на чл. 7, ал. 1, т. 4 от Наредбата, за осигуряване на безопасността и охраната в обектите на съдебната власт се обособяват и обозначават с табели зона за сигурност с ограничен достъп - за задържани и принудително доведени лица, като в тази зона се проектират и изграждат помещения за временен престой и изолация на задържани. Обезпечаване

на хигиенните условия в такива помещения и поддръжката им е задължение на органите/длъжностните лица, които са отговорни за стопанисването на сградата. Съгласно чл. 388, ал. 1 от Закона за съдебната власт (в редакцията съгласно ДВ, бр. 33 от 30 април 2009 г.) министърът на правосъдието разпределя ползването на недвижимите имоти, предоставени на съдебната власт, между отделните нейни органи и може да възлага стопанисването им на административните им ръководители. По чл. 22, т. 3 от Устройствения правилник на Министерството на правосъдието (Правилник/а, в редакцията преди изм. ДВ, бр. 54 от 2018 г., в сила от 29.06.2018 г.), Дирекция "Управление на собствеността", която е част от общата администрация на министерството съгласно чл. 18, т. 4 от Правилника, осигурява поддържането и ремонта на предоставените му недвижими имоти и движими вещи. Съгласно чл. 22, т. 5 от Правилника (в посочената редакция) тази дирекция организира и осигурява почистването и отговаря за санитарно - хигиенните условия в административните сгради на министерството и прилежащите им терени.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК гражданите и юридическите лица могат да предявяват иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административните органи и длъжностни лица, като тежестта на доказване е оставена на ищеца. Основателността на такъв иск предполага предварително установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт, действие или бездействие да са при и по повод изпълнение на пряка административна дейност; да е отменен по съответния ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. При липсата на който и да било от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата или общините по посочения в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ ред. Следва да се има предвид, че исковете са предявени преди приемане на измененията в ЗИНЗС, конкретно част Шеста „Защита срещу изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение“ (в сила от 01.05.2017 Г.) и съответно са по реда на ЗОДОВ.

Действително, отговорността на държавата и общините за причинените вреди по чл. 1 от ЗОДОВ е обективна, което означава, че не е необходимо ищецът да доказва вина от страна на длъжностното лице. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях, което отличава този вид отговорност от деликтната отговорност по чл. 45 от ЗЗД. При всички положения обаче последица от незаконосъобразната дейност следва да са настъпилите вреди, за да се ангажира отговорността на държавата. Ищецът е този, който в процеса следва да докаже настъпването на вреди, както и причинната връзка между тях и незаконосъобразните актове, действия или бездействия на административния орган или длъжностни лица. В конкретния случай по делото, ищецът следваше да докаже по безспорен начин претърпяване на твърдените от него в исковата молба вреди от неимуществен характер.

В конкретния случай е установено, че не са налице незаконосъобразни бездействия от страна на ответника. Ищецът не ангажира каквито и да било доказателства, че предвидените условия на настанените в помещения за временен престой и изолация, които са посочени в Закона за изпълнение на наказанията и правилника му за приложение, с които нормативни актове също така се урежда и правното положение на задържаните лица, не са му били предоставени.

От събраните по делото писмени доказателства не се установи по безспорен начин на кои дати ищецът е бил конвоиран в помещенията за престой и изолация в сградата на Съдебната палата. От представената по делото справка № 10940/28.11.2023 г. се установява, че Е. М. е получил призовки от СГС и е подаден за конвой на следните дати: 15.10.2015 г., 30.09.2015 г., 23.11.2015 г., 09.12.2015 г., 16.11.2015 г., 17.11.2015 г., 26.11.2015 г., 17.12.2015 г., 14.03.2016 г., 05.02.2016 г., 18.03.2016 г., 29.02.2016 г., 27.04.2016 г., 21.01.2016 г., 10.06.2016 г., 21.06.2016 г., 24.06.2016 г., 25.05.2016 г., 16.05.2016 г., 10.11.2016 г., 26.10.2016 г., 12.10.2016 г., 09.12.2016 г., 29.11.2016 г., 20.01.2017 г., 27.01.2017 г., 13.12.2016 г., 23.01.2017 г., 20.02.2017 г., 12.12.2016 г., 16.12.2016 г., 31.01.2017 г., 05.05.2017 г., 07.03.2017 г., 02.06.2017 г., 26.04.2017 г. и 28.04.2017 г. За датите 16.11.2015 г., 17.11.2015 г. и 09.12.2015 г. има произнасяне с влезли в сила съдебни актове, поради което съдът не следва да ги обсъжда и това обосновава недопустимост на исковата претенция. За всички останали дати, включени в справката от посочените в нея обстоятелства не се доказва дали след като е получил призовки и е подаден за конвоиране, Е. М. действително е конвоиран или не на всяка от тези тези дати, в случай че е бил възпрепятстван. Въпреки усилията на съда да се сдобие с конкретна информация, за да формира обоснован извод по този въпрос, е информиран с писмо, рег. № 5251/25.07.2024 г. от ГДО /л.87/, че документите, касаещи конвоирането на задържаните лица до 31.12.2017 г. не били налични, поради унищожението им с „Акт за унищожаване на неценни документи с изтекъл срок на съхранение“, рег. № 12410/11.10.2023 г. Същевременно, ищецът М. не ангажира писмени доказателства, в т.ч. протоколи от съдебни заседания в сградата на Съдебната палата, за всяка от посочените дати, за да докажа твърденията си.

Извън горното, дори и да се приеме, че на всяка от посочените дати ищецът е конвоиран и престоил в съответните помещения за кратко, не се установяват твърдените незаконосъобразни бездействия на Министерство на правосъдието по поддържане на условията в конкретните помещения, на посочените дати.

Дори и да се приемат твърденията на ищеца за лоши битови и хигиенни условия, от събраните по делото доказателства настоящият състав намира, че не се установява бездействие от страна на ответника по изпълнение на вменените му задължения. По отношение на ищеца са предприети законово предвидените действия за осигуряване на нормативно установените изисквания за охраната му по време на престоя в помещенията за временен престой и изолация. От събраните доказателства не се установява на ищеца да е причинено физическо или психическо страдание или унижаване на човешкото достойнство. Помещенията за временен престой разполагат с един

общ санитарен възел, както и с прозорец, осигуряващ въздухообмен и естествена светлина. Действително, свидетелските показания сочат на това, че обичайно помещенията са мръсни с фасове и остатъци от храна, но съдът съобразява, че тези помещения се използват ежедневно и в тях непрекъснато има хора, изчакващи конвоиране за дела, като следствие се явява непрекъснатото им замърсяване от посетителите в тях и същото не е в резултат /само и пряко/ на бездействие на ответника. На следващо място, ищецът не успя да докаже със свидетелските показания твърдените отрицателни въздействия, възникнали вследствие на хигиенните условия в помещенията за престой и изолация в сградата на Съдебната палата. В този смисъл, по делото не бяха събрани доказателства, че по време на престоя на ищеца в помещенията за престой, същият е бил конвоиран именно с лицето И. Ц. И.. Както беше посочено по-горе, документите, касаещи конвоирането на задържаните лица до 31.12.2017 г. не са налични. От разпита на свидетеля стана ясно, че е виждал М. как отива на дело в СГС – с белезници на ръцете. Виждал е и как се връща от конвой до Съдебната палата - омърлушен, сдухан, намусен, депресиран, напрегнат и изнервен, но не помнел детайли от разговорите за преживяванията на ищеца в процесната сграда. От свидетелските показания не стана ясно дали така описаното състояние на ищеца е вследствие от състоянието на помещенията за престой преди съдебно заседание или са вследствие на неговата неудовлетвореност от водените от и срещу него дела. В тази връзка, изявлението на свидетеля, че с Е. М. често говорили за „битовите условия в ареста и правата на човека - как трябвало да си търсят правата, за да се променят неща“ навеждат на извод, че недоволството на ищеца е било вследствие на задържането му в ареста /следственият арест/, а не в помещението за престой, в което е изчаквал, за да участва в съдебни заседания, за да упражни правото си на справедлив съдебен процес.

Ищецът не успя да докаже и какви са конкретно нанесените му вреди от престоя в помещенията на Съдебната палата, които да ангажират отговорността на ответника по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ, не са представени и доказателства да му е причинено и физическо страдание или унижение на човешкото достойнство, докато е пребивавал в процесното помещение.

В горния смисъл, за недоказаност на незаконосъобразно бездействие на ответника в същите помещения за престой и изолация, са постановени е решение № 3797/05.06.2019г. по адм.д. № 7868/2018г. по описа на АССГ, оставено в сила при касационното му обжалване от тричленен състав на АССГ и решение № 2276/05.04.2023 г. по адм. дело № 11152/2015 г. по описа на Административен съд София – град за аналогична претенция, между същите страни, но касаеща конкретни дати от процесния период, очертан от ищеца по настоящото дело.

В заключение изводът е за недоказване на кумулативните предпоставки по чл. 1 от ЗОДОВ, поради което искът се явява неоснователен и като такъв следва да бъдат отхвърлен, като в частта на датите от искиви период, за които има влезли в сила решения –оставен без разглеждане като недопустим.

От ответната страна не е направено искане за присъждане на разноски, поради което такива не се присъждат.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ,
Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди от Е. Д. М. срещу Министерство на правосъдието, с който претендира заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лева за претърпени от него неимуществени вреди по време на престоя му в помещенията за временен престой и изолация в Съдебната палата, в [населено място], [улица] периода от 28.11.2013 г. до 06.05.2017 г., с изключение на датите 16.11.2015 г., 17.11.2015 г. и 09.12.2016 г., в която част ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ иска.

Решението може да се обжалва пред тричленен състав на АССГ на РБ в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: